

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir URALOĞLU tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Dersim'in Siğenk (Atatürk) Mahallesi sınırları içerisinde, yerleşim alanlarının ve eğitim kurumlarının hemen yakınında bir GSM operatörüne ait baz istasyonu kurulmak istenmesi mahalle sakinleri ve öğrenci velilerinin ciddi tepkisine neden olmuştur. Halkın bilgisi ve onayı alınmadan başlatıldığı belirtilen bu çalışmanın, ilgili mevzuat hükümlerine ve halk sağlığını koruma ilkelerine aykırı biçimde yürütüldüğü iddia edilmektedir.

Söz konusu baz istasyonunun kurulmak istendiği alanın belediyeye ait bir arsa olduğu, ancak kayyım yönetiminin bu süreçte onay verdiği yönünde kamuoyuna yansıyan bilgiler bulunmaktadır. Bölge halkı, söz konusu alanın çevresinde 1000'in üzerinde öğrencinin eğitim gördüğü okullar, çocuk parkları, sağlık merkezleri ve pazar alanlarının yer aldığını, bu nedenle baz istasyonu kurulmasının hem halk sağlığı hem de çevresel güvenlik açısından büyük risk taşıdığını ifade etmektedir.

Kamuoyunda ve bilim çevrelerinde uzun süredir baz istasyonlarından yayılan elektromanyetik (EM) dalgaların insan sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin tartışmalar sürmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Uluslararası Kanseri Araştırmaları Ajansı (IARC), 2011 yılında yayımladığı raporda, cep telefonları ve baz istasyonlarından yayılan radyo frekans elektromanyetik alanları "insanlarda muhtemelen kanserojen (Grup 2B)" olarak sınıflandırmıştır. Bu değerlendirme, kesin zarar kanıtı bulunmasa dahi uzun süreli maruziyetin kanser riskini artırabileceğine işaret etmektedir.

Bilim insanlarının ihtiyat ilkesi olarak tanımladığı bu yaklaşım, kesin kanıt olmasa dahi olası risklerin önlenmesi için koruyucu tedbirlerin alınmasını zorunlu kılar. Avrupa'daki birçok ülke, bu çerçevede baz istasyonları için elektromanyetik alan sınır değerlerini 0,6 V/m gibi düşük seviyelere indirerek halk sağlığını koruma yönünde önlemler almıştır. Buna karşın Türkiye'de yürürlükteki sınır değer yaklaşık 41 V/m olması, halk sağlığı açısından yeterli güvence sağlamadığı yönünde eleştirilere neden olmaktadır.

Ayrıca Danıştay 13. Daire Başkanlığı, geçmiş yıllarda verdiği kararlarla yerleşim alanlarına, okul, hastane ve çocuk parklarının çevresine baz istasyonu kurulmasına olanak tanıyan bazı düzenlemeleri iptal etmiştir. Yüksek mahkemenin bu kararları, halk sağlığı ve çevre güvenliği bakımından bağlayıcı içtihat niteliğindedir. Ancak, Danıştay kararlarına ve ilgili yönetmelik hükümlerine rağmen ülkemizin birçok yerinde, özellikle de yoğun nüfuslu mahallelerde, baz istasyonu inşaatlarının sürdürüldüğü görülmektedir.

Bu tür tesislerin yer seçimi sürecinde halkın bilgilendirilmesi ve onayının alınmaması, kamu kurumlarının şeffaflık yükümlülüğüyle de bağdaşmamaktadır. Mahalle sakinleri, söz konusu istasyonun kurulmasının planlandığı alanda toplanarak yaptıkları basın açıklamasında, bilim insanlarının özellikle 5G baz istasyonlarının potansiyel sağlık risklerine dair uyarılarını hatırlatmış, çocuklarının ve ailelerinin sağlığının tehlikeye atılmasına izin vermeyeceklerini belirtmiştir.

Öte yandan, mevzuata göre;

- Şehir içinde park ve çocuk oyun alanlarına baz istasyonu konulmaması,
- Okul, hastane gibi duyarlı alanların en az 300 metre uzağına kurulması,
- Cadde ve sokaklardaki aydınlatma direkleri üzerine baz istasyonu yerleştirilmemesi gerekmektedir.

Bu kurallar, halk sağlığını ve çevre güvenliğini koruma amacı taşımaktadır. Ancak Dersim'deki uygulama, bu mevzuat hükümlerinin dikkate alınmadığını göstermektedir.

Anayasa'nın 56. maddesi, "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" hükmünü amirdir. Bu bağlamda devletin görevi, halkın sağlığını koruyacak önlemleri almak, bilimsel belirsizlik durumlarında dahi ihtiyat ilkesine uygun hareket etmektir.

Bu bağlamda;

1. Dersim'in Siğenk (Atatürk) Mahallesi'nde kurulmak istenen baz istasyonuna ilişkin Bakanlığınıza yapılmış herhangi bir başvuru veya onay işlemi bulunmakta mıdır?
2. Söz konusu baz istasyonunun yer seçimi yapılırken, çevrede bulunan okul, park ve sağlık merkezleri gibi duyarlı alanlar dikkate alınmış mıdır?
3. Bahse konu istasyonun çevresinde eğitim gören öğrencilerin ve mahalle sakinlerinin sağlığına ilişkin herhangi bir çevresel elektromanyetik alan ölçümü (EMF testi) yapılmış mıdır?

4. Türkiye’de uygulanmakta olan elektromanyetik alan sınır değerlerinin belirlenmesinde hangi bilimsel kriterler esas alınmıştır? Bu değerlerin Avrupa’daki sınırlarla uyumlaştırılması yönünde Bakanlığınızca bir çalışma yürütölmekte midir?
5. Halkın onayı ve bilgilendirilmesi sağlanmadan, kamuya ait bir arsada baz istasyonu kurulmasına izin verilmiş midir? Verildiyse, bu izin hangi kurum tarafından, hangi gerekçeyle onaylanmıştır?
6. Bakanlığınız, baz istasyonlarının yerleşim merkezlerine, özellikle çocukların ve öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu alanlara kurulmasına ilişkin ihtiyat ilkesine dayalı bir düzenleme yapmayı planlamakta mıdır?
7. Baz istasyonlarının yer seçim sürecinde, yerel belediyeler, halk sağlığı birimleri ve meslek odaları (örneğin TTB, MO) ile ortak bir değerlendirme mekanizması kurulması yönünde bir çalışmanız var mıdır?